

Polislag (1984:387)

Allmänna bestämmelser

Polisverksamhetens ändamål

1 §

[501] Som ett led i samhällets verksamhet för att främja rättvisa och trygghet ska polisens arbete syfta till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp.

Polisverksamhet bedrivs av Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. *Lag (2014:588)*.

Polisens uppgifter

2 §

[502] Till Polismyndighetens uppgifter hör att

1. förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten,
2. övervaka den allmänna ordningen och säkerheten och ingripa när störningar har inträffat,
3. utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal,
4. lämna allmänheten skydd, upplysningar och annan hjälp, när sådant bistånd lämpligen kan ges av polisen,
5. fullgöra den verksamhet som ankommer på Polismyndigheten enligt särskilda bestämmelser. *Lag (2014:588)*.

2 a §

[502 A] Polismyndigheten får bedriva särskilt personsäkerhetsarbete i fråga om vittnen och andra hotade personer. Regeringen får meddela föreskrifter om sådant säkerhetsarbete. I sådana föreskrifter får det anges att även andra myndigheter får bedriva särskilt personsäkerhetsarbete. *Lag (2014:588)*.

2 b §

[502 B] Inom Polismyndigheten ska det finnas

1. en avdelning som på nationell nivå leder och samordnar viss polisverksamhet (Nationella operativa avdelningen),
2. en avdelning som ansvarar för handläggningen av ärenden om brott av polisanställda, åklagare och domare (Avdelning för särskilda utredningar), och
3. en avdelning som har ett nationellt ansvar för myndighetens forensiska verksamhet, utför undersökningar och bedriver forskning inom detta område (Nationellt forensiskt centrum). *Lag (2014:588)*.

3 §

[503] Till Säkerhetspolisens uppgifter hör att

1. förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet som innefattar brott mot rikets säkerhet eller terrorbrott,
2. utreda och beivra sådana brott som anges i 1 eller som följer av 5,
3. fullgöra uppgifter i samband med personskydd av den centrala statsledningen och andra som regeringen eller Säkerhetspolisen bestämmer,
4. fullgöra uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627),

5. leda annan polisverksamhet om regeringen föreskriver det och i övrigt bedriva sådan verksamhet som framgår av lag eller förordning eller som regeringen uppdragit åt Säkerhetspolisen att i särskilda hänseenden ansvara för.

När Säkerhetspolisen leder polisverksamhet enligt första stycket ska det som i lag eller annan författning föreskrivs om Polismyndigheten i tillämpliga delar gälla Säkerhetspolisen. *Lag (2014:588)*.

4 §

[504] En polisman är tjänstemän vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, om regeringen inte föreskriver något annat. Regeringen bestämmer vad som avses med polisman. *Lag (2014:588)*.

5 §

Samverkan med andra myndigheter och organisationer

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande placering enligt lag (2014:588).

6 §

[506] Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska samarbeta med varandra och med åklagarmyndigheterna.

Polismyndigheten ska fortlöpande samarbeta med myndigheterna inom socialtjänsten och snarast underrätta dessa om förhållanden som bör föranleda någon åtgärd av dem. Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska också samarbeta med andra myndigheter och organisationer vilkas verksamhet berör polisverksamheten.

Andra myndigheter ska ge polisen stöd i dess arbete. *Lag (2014:588)*.

Jäv

Anm. Rubriken är införd enligt lag (2015:447).

7 §

[507] Om det för en polisman eller annan anställd vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen finns omständigheter som enligt 4 kap. 13 § rättegångsbalken skulle utgöra jäv mot domare, får tjänstemannen inte besluta om eller vidta en åtgärd i brottsbekämpande verksamhet. Jäv får dock inte grundas på en åtgärd som tjänstemannen har vidtagit på tjänstens vägnar eller en gärning som har förövats mot honom eller henne i eller för hans eller hennes tjänst.

En polisman eller annan anställd vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen får inte besluta om eller vidta en åtgärd i ordningshållande verksamhet om

1. frågan angår honom eller henne själv eller hans eller hennes make, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om åtgärden kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom eller henne själv eller någon närstående,

2. han eller hon eller någon närstående som anges i 1 är ställföreträdare för den som åtgärden rör eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av åtgärden, eller

3. det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans eller hennes opartiskhet.

Om åtgärden är så brådskande att den inte utan fara kan skjutas upp, får den beslutas eller vidtas trots det som sägs i första och andra styckena.

En fråga om jäv prövas av respektive myndighet. *Lag (2015:447)*.

Allmänna principer för polisingripanden

8 §

[508] En polisman som har att verkställa en tjänsteuppgift skall under iakttagande av vad som föreskrivs i lag eller annan författning ingripa på ett sätt som är försvarligt med hänsyn till åtgärdens syfte och övriga omständigheter. Måste tvång tillgripas, skall detta ske endast i den form och den utsträckning som behövs för att det avsedda resultatet skall uppnås.

Ett ingripande som begränsar någon av de grundläggande fri- och rättigheter som avses i 2 kap. regeringsformen får ej grundas enbart på bestämmelserna i första stycket.

Rapporteringskyldighet

9 §

[509] När en polisman får kännedom om ett brott som hör under allmänt åtal, skall han lämna rapport om det till sin förman så snart det kan ske.

En polisman får lämna rapporteftergift om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än böter. *Lag (1998:27)*.

Anm. Se [557] o.f. och [581].

Vissa befogenheter för polismännen

Användning av våld

10 §

[510] En polisman får, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd, om

1. han möts med våld eller hot om våld,
2. någon som skall häktas, anhållas eller annars med laga stöd berövas friheten försöker undkomma eller polismannen annars möts av motstånd när han skall verkställa ett sådant frihetsberövande,
3. det är fråga om att avvärja en straffbelagd handling eller en fara för liv, hälsa eller värdefull egendom eller för omfattande skada i miljön,
4. polismannen med laga stöd skall avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme eller verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller annan liknande åtgärd, vid beslag eller annat omhändertagande av egendom eller vid sådan husrannsakan som avses i rättegångsbalken ([4641] o.f.),
5. polismannen med laga stöd skall stoppa ett fordon eller annat transportmedel eller skall kontrollera ett fordon eller ett fordons last,
6. polismannen annars med laga stöd har att bereda sig tillträde till, avspärra, tillstänga eller utrymma byggnad, rum eller område, biträda någon i myndighetsutövning med en sådan eller någon liknande åtgärd eller vid exekutiv förrättning enligt vad som är föreskrivet därom, eller
7. åtgärden i annat fall är oundgängligen nödvändig för den allmänna ordningens eller säkerhetens upprätthållande och det är uppenbart att den inte kan genomföras utan våld.

I fall som avses i första stycket 4 och 6 får våld mot person brukas endast om polismannen eller den som han biträder möts av motstånd.

Om rätt att i vissa fall bruka våld finns i övrigt föreskrifter i 24 kap. brottsbalken ([1291] o.f.). *Lag (2002:577)*.

10 a §

[510 A] En polisman som omhändertar eller på annat sätt inskränker någons rörelsefrihet får belägga honom eller henne med fängsel

1. om han eller hon uppträder våldsamt och det är absolut nödvändigt med hänsyn till hans eller hennes egen eller någon annans säkerhet till liv eller hälsa, eller

2. vid förflyttning inom en förvaringslokal och vid transport eller annan vistelse utanför en sådan lokal, om det är nödvändigt av säkerhetsskäl. *Lag (2014:588)*.

Tillfälliga omhändertaganden m.m.

11 §

[511] Har Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen enligt en särskild föreskrift befogenhet att besluta att någon ska omhändertas, får en polisman omhänderta honom eller henne i avvaktan på myndighetens beslut, om polismannen finner

1. att föreskrivna förutsättningar för beslut om omhändertagande föreligger och

2. att dröjsmål med omhändertagandet innebär fara för liv eller hälsa eller någon annan fara. *Lag (2014:588)*.

12 §

[512] Om någon som kan antas vara under arton år anträffas under förhållanden som uppenbarligen innebär överhängande och allvarlig risk för hans eller hennes hälsa eller utveckling, får han eller hon tas om hand av en polisman för att genom dennes försorg skyndsamt överlämnas till sina föräldrar eller någon annan vårdnadshavare eller till socialnämnden. Vid bedömningen av risken för den unges hälsa eller utveckling ska det beaktas om man kan befara att den unge kan komma att utsättas för brott, involveras i brottslig verksamhet eller skadas genom något annat socialt nedbrytande beteende. *Lag (2012:802)*.

12 a §

[512 A] Om det finns skälig anledning anta att någon skall omhändertas med stöd av 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall och socialnämndens beslut om sådant omhändertagande inte kan avvaktas med hänsyn till att det finns en överhängande och allvarlig risk för att den enskilde kommer till skada, får den enskilde tas om hand av en polisman för att genom dennes försorg skyndsamt överlämnas till sjukhus.

Bestämmelserna i första stycket innebär ingen inskränkning i möjligheterna att omhänderta en person enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. *Lag (2005:469)*.

13 §

[513] Om någon genom sitt uppträdande stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna, får en polisman, när det är nödvändigt för att ordningen skall kunna upprätthållas, avvisa eller avlägsna honom från visst område eller utrymme. Detsamma gäller om en sådan åtgärd behövs för att en straffbelagd handling skall kunna avvärjas.

Är en åtgärd som avses i första stycket otillräcklig för att det avsedda resultatet skall uppnås, får personen tillfälligt omhändertas.

13 a §

[513 A] Om någon försöker tränga in på ett område eller i ett utrymme till vilket tillträde har förbjudits med stöd av denna lag eller annan författning, får en polisman avvisa eller avlägsna honom från området eller utrymmet, när det är nödvändigt för att ordningen eller säkerheten skall kunna upprätthållas. Detsamma gäller den som vägrar lämna ett sådant område eller utrymme, eller som inte följer en enligt denna lag meddelad anvisning att följa en viss väg. *Lag (1998:27)*.

13 b §

[513 B] Har Polismyndigheten med stöd av 2 kap. 22 eller 23 § ordningslagen (1993:1617) beslutat ställa in eller upplösa en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning, får en polisman avvisa eller avlägsna deltagare och åskådare, om det behövs för att syftet med beslutet ska uppnås. *Lag (2014:588)*.

13 c §

[513 C] Om en folksamling, som inte är en allmän sammankomst eller offentlig tillställning enligt ordningslagen (1993:1617), genom sitt uppträdande stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna, får deltagarna i folksamlingen avvisas eller avlägsnas från det område eller utrymme där de befinner sig, om det är nödvändigt för att ordningen ska kunna upprätthållas.

Om en åtgärd enligt första stycket är otillräcklig för att ordningen ska kunna upprätthållas får deltagarna i folksamlingen avlägsnas längre bort från området eller utrymmet än vad som får ske enligt det stycket (utvidgat avlägsnande). Ett utvidgat avlägsnande får inte verkställas på ett sådant sätt att rörelsefriheten för deltagarna inskränks längre tid än två timmar.

En åtgärd enligt första eller andra stycket får vidtas utan föregående beslut av Polismyndigheten endast om det är så brådskande att myndighetens beslut inte kan avvaktas. *Lag (2014:588)*.

14 §

[514] Anträffas en okänd person av en polisman och finns det särskild anledning anta att han är efterspanad eller efterlyst och med stöd av lag skall berövas friheten vid anträffandet, får han omhändertas för identifiering, om han vägrar att lämna uppgift om sin identitet eller det finns anledning anta att hans uppgift om denna är oriktig.

15 §

[515] Den som har omhändertagits enligt denna lag eller avlägsnats enligt 13 c § andra stycket ska underrättas om anledningen till omhändertagandet eller avlägsnandet så snart som möjligt. Den polisman som har verkställt ett omhändertagande ska så skyndsamt som möjligt anmäla åtgärden till sin förman. Har omhändertagandet inte redan upphört ska förmannen omedelbart pröva om det ska bestå.

Innebär förmannens beslut att den som har omhändertagits enligt 11 § ska hållas kvar eller har ingripandet gjorts med stöd av 12 §, ska förmannen skyndsamt underrätta Polismyndigheten respektive Säkerhetspolisen om omhändertagandet och skälet till detta.

Myndigheten ska snarast möjligt efter ett omhändertagande enligt 11 § meddela beslut enligt vad som är föreskrivet om detta. *Lag (2014:588)*.

16 §

[516] Den som har omhändertagits enligt 11 § eller enligt 13 § andra stycket ska förhöras så snart som möjligt.

Har omhändertagandet skett enligt 13 § andra stycket ska den omhändertagne frigges snarast möjligt efter förhöret. Polismyndigheten ska dock skyndsamt överlämna den som är under arton år till hans eller hennes föräldrar, annan vårdnadshavare, en tjänsteman inom socialtjänsten eller någon annan lämplig vuxen person. I avvaktan på detta får den unge hållas kvar. Ingen får dock hållas kvar längre än sex timmar. Bedöms den omhändertagne vara i behov av hjälp eller stöd från samhällets sida, ska Polismyndigheten lämna råd och upplysningar. Om det bedöms lämpligt, ska Polismyndigheten samråda med andra samhällsorgan som svarar för hjälp och stöd av sådant slag.

När någon har omhändertagits enligt 14 § ska åtgärder för att fastställa hans eller hennes identitet skyndsamt vidtas. Den omhändertagne ska omedelbart frigges så snart han eller hon har identifierats. Han eller hon får dock inte hållas kvar längre än sex timmar eller, om det är av synnerlig vikt att han eller hon identifieras, tolv timmar. *Lag (2014:588).*

17 §

[517] Vid omhändertagande enligt denna lag skall tillses att åtgärden inte orsakar den omhändertagne större olägenhet än som är oundviklig med hänsyn till åtgärdens syfte eller väcker onödig uppmärksamhet. Den som har omhändertagits får inte underkastas annan inskränkning i sin frihet än som behövs med hänsyn till ändamålet med åtgärden, ordning eller säkerhet. Den omhändertagne får tas i förvar om det är nödvändigt med hänsyn till ordning eller säkerhet. Den som är under femton år får dock inte tas i förvar. *Lag (1998:27).*

17 a §

[517 A] Om den som har omhändertagits enligt denna lag eller enligt sådana särskilda föreskrifter som avses i 11 § eller som på någon annan grund är skyldig att stanna kvar hos Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen begär det eller om det annars finns skäl för det, ska någon av hans eller hennes närmaste anhöriga eller någon annan person som står honom eller henne särskilt nära underrättas om åtgärden. Vid pågående brottsutredning får dock underrättelsen inte lämnas förrän det kan ske utan men för utredningen.

Om den berörde motsätter sig att någon underrättas om åtgärden, får underrättelse lämnas bara om det finns synnerliga skäl.

Underrättelse behöver inte lämnas om åtgärden har upphört. *Lag (2014:588).*

18 §

[518] Skall någon gripas enligt 24 kap. rättegångsbalken ([4531] o.f.), får han inte omhändertas eller hållas kvar enligt 13 § andra stycket.

Angående omhändertagande av berusade personer finns bestämmelser i lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.

Kroppsvisitation m.m.

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt lag (1987:577).

19 §

[519] En polisman som med laga stöd griper eller annars omhändertar eller avlägsnar någon får i anslutning till ingripandet kroppsvisitera denne i den utsträckning som är nödvändig

1. av säkerhetsskäl för att vapen eller andra farliga föremål skall kunna tas om hand, eller

2. för att hans identitet skall kunna fastställas.

En polisman får också kroppsvisitera i den utsträckning det behövs för att söka efter

1. vapen eller andra farliga föremål som är ägnade att användas vid brott mot liv eller hälsa, om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att ett sådant föremål kan förklaras förverkat enligt 36 kap. 3 § [1533] brottsbalken, eller

2. föremål som är ägnade att användas som hjälpmedel vid brott som innefattar skada på egendom, om det finns särskild anledning anta att den som avses med åtgärden bär ett sådant föremål med sig och det med hänsyn till omständigheterna kan antas att föremålet kan förklaras förverkat enligt 36 kap. 3 § brottsbalken. *Lag (2003:858).*

Särskilda befogenheter till husrannsakan och liknande åtgärder**20 §**

[520] För att söka efter en person som med laga stöd ska omhändertas får en polisman bereda sig tillträde till den eftersöktes bostad eller till annat hus, rum eller ställe som tillhör eller disponeras av honom eller henne. Detsamma gäller i fråga om en lokal som är tillgänglig för allmänheten. Finns det synnerliga skäl att anta att den eftersökte uppehåller sig hos annan, får polismannen bereda sig tillträde även dit. På motsvarande sätt får en polisman bereda sig tillträde till en bostad eller något annat ställe för att söka efter ett föremål som polisen med stöd av lag eller annan författning ska omhänderta. Det som nyss har sagts om den eftersökte gäller då i stället föremålets ägare eller innehavare.

För att söka efter någon som har intagits i en kriminalvårdsanstalt efter att ha dömts till fängelse i minst fyra år och som har avvikit får en polisman undersöka transportmedel på viss plats, om den avvikne kan antas utgöra en allvarlig fara för annans liv eller hälsa eller för rikets säkerhet och det finns särskild anledning att anta att den avvikne kan komma att passera platsen. En polisman har samma befogenhet för att söka efter någon som genomgår psykiatrisk tvångsvård eller som överlämnats till rättspsykiatrisk vård och som avvikit från en sjukvårdsinrättning, om det med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl att anta att den avvikne utgör en allvarlig fara för annans liv eller hälsa eller för rikets säkerhet.

En åtgärd som avses i första eller andra stycket får endast i brådskande fall vidtas utan föregående beslut av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen. Endast om det finns särskilda skäl får åtgärden vidtas mellan klockan 21 och 6.

I fråga om husrannsakan för att söka efter föremål kan tas i beslag eller förvar och efter den som ska gripas, anhållas eller häktas eller hämtas till förhör eller inställelse vid domstol finns bestämmelser i rättegångsbalken ([4001] o.f.). *Lag (2014:588).*

20 a §

[520 A] En polisman får genomsöka ett fordon i den utsträckning det behövs för att söka efter vapen eller andra farliga föremål som är ägnade att användas vid brott mot liv eller hälsa, om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att ett sådant föremål kan påträffas och förklaras förverkat enligt 36 kap. 3 § [1533] brottsbalken. *Lag (2006:387)*.

21 §

[521] En polisman får också bereda sig tillträde till ett hus, rum eller annat ställe, om det finns anledning anta att någon där har avlidit eller är medvetslös eller annars oförmögen att tillkalla hjälp. En sådan åtgärd får vidtas även när det är nödvändigt för efterspaning av någon som är försvunnen, om denne kan antas behöva hjälp.

22 §

[522] En polisman får stoppa ett fordon eller annat transportmedel

1. om det finns anledning att anta att någon som färdas i fordonet har gjort sig skyldig till brott,
2. om det av någon annan anledning behövs för att med laga stöd ingripa mot någon som färdas i fordonet, genom att beröva honom friheten, på annat sätt inskränka hans rörelsefrihet eller underkasta honom kroppsvisitation eller kroppsbesiktning,
3. om det behövs för att med laga stöd genomföra husrannsakan i fordonet eller
4. om det behövs för att reglera trafiken eller för att kontrollera fordon eller förare eller fordons last enligt vad som är särskilt föreskrivet. *Lag (2002:577)*.

Särskilda befogenheter i den skyddande och förebyggande verksamheten**23 §**

[523] Kan det av särskilda skäl anses finnas en risk att något brott, som innebär allvarlig fara för liv eller hälsa eller för omfattande förstörelse av egendom, kommer att förövas på en viss plats, får en polisman i syfte att avvärja brottet eller bereda skydd mot detta, i anslutning till denna plats,

1. bereda sig tillträde till ett hus, rum eller annat ställe för att söka efter sprängmedel, vapen eller något annat farligt föremål,
2. stänga av, utrymma eller förbjuda tillträde till ett hus, rum eller annat ställe, meddela förbud mot att ett visst föremål flyttas eller mot trafik med ett visst kommunikationsmedel eller vidta någon annan sådan åtgärd.

Om det finns allvarlig risk för brott som avses i första stycket, får en polisman för att söka efter ett farligt föremål även kroppsvisitera personer som uppehåller sig på platsen.

En åtgärd som avses i denna paragraf får endast i brådskande fall vidtas utan föregående beslut av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen. *Lag (2014:588)*.

23 a §

[523 A] Polismyndigheten meddelar förordnande att vara arrestantvakt eller passkontrollant för den som inte är anställd som sådan vid Polismyndigheten och inte heller är polisman. Ett förordnande för en arrestantvakt får avse även bevakningsuppdrag utanför förvaringslokalen. I förordnandet ska verksamhetens art och omfattning anges. Förordnandet får återkallas. *Lag (2014:588)*.

24 §

[524] I samband med allvarliga störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten får Polismyndigheten, om det är nödvändigt för att ordningen eller säkerheten ska kunna upprätthållas, förbjuda tillträde till ett visst område eller utrymme. Detsamma gäller om det finns risk för sådana störningar.

Under samma förutsättningar som anges i första stycket får Polismyndigheten anvisa deltagare i en folksamling att följa en viss väg.

Om det är så brådskande att Polismyndighetens beslut inte kan avvaktas, får en polisman, i avvaktan på myndighetens beslut, meddela sådana förbud och anvisningar som avses i första och andra styckena. *Lag (2014:588)*.

24 a §

[524 A] Kan det av särskilda skäl anses finnas risk för att brott enligt 4 eller 4 a § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott kommer att begås, får en polisman, i syfte att förhindra brottet, tillfälligt omhänderta fordonsnycklar eller annat som behövs för färdens eller, om så krävs, fordonet.

Om förutsättningarna i första stycket är uppfyllda och om det är nödvändigt för att söka efter sådan egendom som anges där, får en polisman kroppsvisitera den person som kan komma att göra sig skyldig till brottet och genomsöka fordonet. *Lag (2004:1032)*.

24 b §

[524 B] En polisman som har beslutat om omhändertagande av egendom med stöd av 24 a § skall skyndsamt anmäla det till sin förman. Förmannen skall omedelbart pröva om omhändertagandet skall bestå. *Lag (2004:1032)*.

24 c §

[524 C] Ett omhändertagande skall upphöra så snart det inte längre finns skäl för det och får inte vara längre än 24 timmar.

Omhändertagen egendom skall återlämnas till den från vilken egendomen omhändertogs, om det inte finns särskilda skäl att lämna den till någon annan. *Lag (2004:1032)*.

24 d §

[524 D] Hämtas inte egendomen när ett omhändertagande har upphört får Polismyndigheten under de förutsättningar som anges i lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m. (Särskilda trafikförfattningar m.m./Sjöfynd m.m. [1051] o.f.) förstöra egendomen eller sälja den för statens räkning.

Den från vilken egendomen omhändertogs ska snarast efter omhändertagandet delges underrättelse om att egendomen kan komma att förstöras eller säljas. Om det är känt att någon annan också berörs av omhändertagandet, ska även han eller hon delges en sådan underrättelse. *Lag (2014:588)*.

Uppgifter från transportföretag

Anm. Rubriken är införd enligt lag (1998:27).

25 §

[525] Ett transportföretag som befordrar varor, passagerare eller fordon till eller från Sverige ska på begäran av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen skyndsamt lämna de aktuella uppgifter om ankommande och avgående transporter, som företaget har

tillgång till. Transportföretaget har endast skyldighet att lämna de uppgifter om passagerare som avser namn, resrutt, bagage och medpassagerare samt sättet för betalning och bokning.

Polismyndigheten får begära uppgifter enligt första stycket endast om uppgifterna kan antas ha betydelse för den brottsbekämpande verksamheten.

Lufttrafikföretag som omfattas av skyldigheten att överföra uppgifter enligt lagen (2018:1180) om flygpassageraruppgifter i brottsbekämpningen är endast skyldiga att lämna uppgifter i enlighet med första och andra styckena om de behövs i verksamhet som rör nationell säkerhet. *Lag (2018:1186)*.

26 §

[526] Transportföretag får lämna uppgifter enligt 25 § på så sätt att de görs läsbara för Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen genom terminalåtkomst.

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får ta del av uppgifter genom terminalåtkomst endast i den omfattning och under den tid som behövs för att kontrollera aktuella transporter. Uppgifter som hålls tillgängliga på detta sätt får inte ändras eller på annat sätt bearbetas eller lagras av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen.

Uppgifter om enskilda personer som lämnats på annat sätt än genom terminalåtkomst, ska omedelbart förstöras, om de visar sig sakna betydelse för utredning av eller lagföring för brott. *Lag (2014:588)*.

Dokumentation

Anm. Rubriken är införd enligt lag (1998:27).

27 §

[527] Protokoll ska föras över ingripande som innebär att någon avvisas, avlägsnas, omhändertas eller grips. Protokoll ska också föras över husrannsakan och liknande åtgärder enligt denna lag samt vid omhändertagande av föremål.

Av protokollet ska det framgå

1. vem som har fattat beslutet om ingripandet,
2. grunden för beslutet och tidpunkten när det har fattats,
3. vem eller vilka som har deltagit i ingripandet,
4. vem eller vilka som ingripandet har riktat sig mot,
5. tiden för ingripandet samt
6. vad som i övrigt har förekommit vid ingripandet.

Ansvarig för att protokoll upprättas är, i fråga om uppgifter som avses i andra stycket 1 och 2, den som har fattat beslutet och i fråga om uppgifter som avses i andra stycket 3–6, den som är att anse som förman vid ingripandet.

I rättegångsbalken finns bestämmelser om protokoll över förvar, beslag, husrannsakan samt kroppsvisitation och kroppsbesiktning. *Lag (2008:378)*.

28 §

[528] Protokoll skall föras över ingripanden som innebär användning av fängsel, skjutvapen, tårgas samt tekniska hjälpmedel för att stoppa fordon eller annat transportmedel. Ett sådant protokoll skall innehålla uppgift om skälen för åtgärden. Ansvarig för att protokoll upprättas är den som har fattat beslutet. *Lag (1998:27)*.

Slutbestämmelser

29 §

[529] Det som föreskrivs i 10 § första stycket 1, 2 och 4 gäller även sådan vaktpost eller annan som vid Försvarmakten tjänstgör för bevakning eller för att upprätthålla ordning. Föreskrifterna i 10 § första stycket 1–4 gäller även en tjänsteman vid Kustbevakningen som enligt särskilda bestämmelser medverkar vid polisiär övervakning. Bestämmelsen i 10 § första stycket 2 gäller dessutom den som i annat fall med laga stöd ska verkställa ett frihetsberövande och bestämmelsen i samma paragraf första stycket 4 den som i myndighetsutövning har befogenhet att verkställa någon sådan åtgärd som där anges. Vid ingripande med stöd av 10 § första stycket 4 tillämpas också andra stycket samma paragraf. Bestämmelsen i 10 § första stycket 5 gäller även en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen som utövar befogenhet som där anges för trafiknykterhetskontroll.

När den som avses i första stycket med laga stöd berövar någon friheten eller avlägsnar någon, tillämpas också 19 § första stycket 1.

Bestämmelserna i 10 a och 13 §§ gäller också en ordningsvakt, om inte annat framgår av hans eller hennes förordnande. Har en ordningsvakt omhändertagit någon, gäller dock att den omhändertagne skyndsamt ska överlämnas till närmaste polisman. I fråga om befogenhet för en tjänsteman vid Kustbevakningen att tillämpa 13 § finns särskilda bestämmelser.

Bestämmelserna i 17 a § gäller också när någon är skyldig att under en brottsutredning stanna kvar hos någon annan myndighet än Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen. *Lag (2014:588)*.

29 a §

[529 A] Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får överlämna till Kriminalvården att transportera någon som är berövad friheten. Vid en sådan transport tillämpas följande bestämmelser i häkteslagen (2010:611):

- 4 kap. 4 § om kroppsvisitation,
- 4 kap. 10 § första stycket om användning av fängsel, och
- 8 kap. 2 a § om möjligheten att i vissa fall begära hjälp av Polismyndigheten.

Om det behövs för planeringen och genomförandet av transporten, ska Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, utan hinder av sekretess, lämna Kriminalvården de uppgifter som avses i 45 b § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, 43 b § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, 47 b § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, 27 § lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, 20 b § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård eller 10 kap. 19 c § utlänningslagen (2005:716). *Lag (2017:137)*.

30 §

[530] Närmare föreskrifter för verkställighet av denna lag meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. *Lag (1998:27)*.